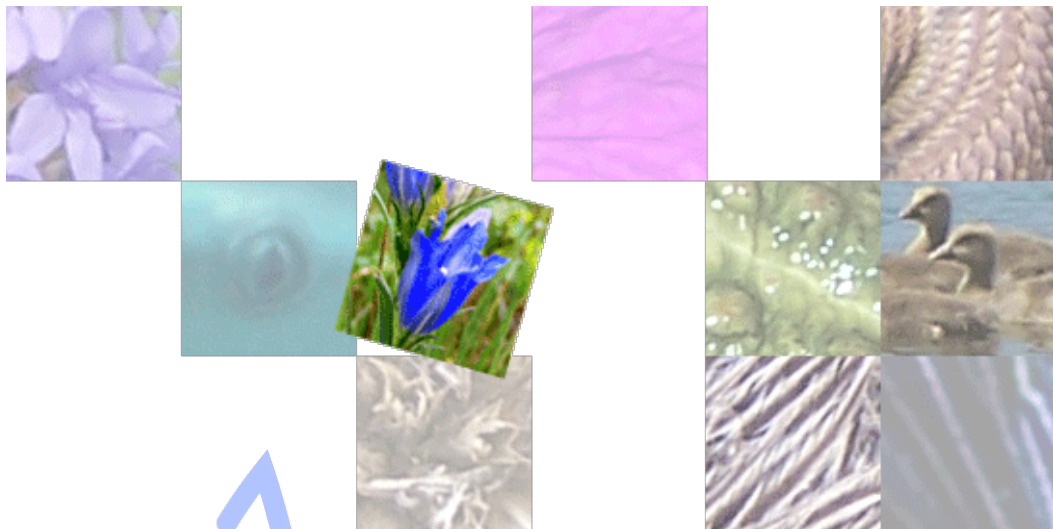

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

Quick scan flora en fauna

Rozenhof te Naaldwijk

Quick scan flora en fauna

Rozenhof te Naaldwijk

Opdrachtgever	LBP SIGHT
Contactpersoon	de heer J.J. van Burg
Projectnummer	20162
Datum	14 april 2021
Auteur	T. van den Hove MSc
Goedgekeurd door	ing. D.A. Riemer
Wijze van citeren	Hove, T. van den, Quick scan flora en fauna Rozenhof te Naaldwijk. <i>ECOquickscan</i> , ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Loo, 2021.

Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus.

ECOquickscan ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

't Grieth 10 | 6924BJ Loo (Gld) | T 026-3034219 | info@ecoquickscan.nl | www.ecoquickscan.nl | KvK: 75203901

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Gebiedsbeschrijving	2
1.3	Beoogde ingrepen en planning	2
2.	WETTELIJK KADER	4
2.1	Gebiedsbescherming	4
2.1.1	Wet natuurbescherming	4
2.1.2	Natuurnetwerk Nederland	4
2.2	Soortbescherming	4
2.2.1	Beschermde soorten	4
2.2.2	Unielijstsoorten en Aziatische duizendknopen	5
3.	TOETSING	6
3.1	Onderzoeksmethodiek	6
3.2	Beschermde gebieden	6
3.3	Voorkomen van beschermde soorten	6
3.3.1	Vaatplanten	7
3.3.2	Grondgebonden zoogdieren	7
3.3.3	Vleermuizen	8
3.3.4	Vogels	11
3.3.5	Amfibieën, reptielen, vissen, insecten en overige soortengroepen	12
3.3.6	Unielijstsoorten en Aziatische duizendknopen	13
4.	CONCLUSIE	14
4.1	Gebiedsbescherming	14
4.2	Soortenbescherming	14
4.3	Consequenties	14
4.4	Aanbevelingen	15

Bijlagen

- Bijlage 1 Literatuurlijst
 Bijlage 2 Wet natuurbescherming

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In Naaldwijk (gemeente Westland, provincie Zuid-Holland) is aan de Anjerlaan 49 de ontmanteling (sloop) en nieuwbouw van een woonzorgcentrum beoogd, in combinatie met de nieuwbouw van een woongebouw. Aan ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is gevraagd te beoordelen of deze activiteit effect heeft op de flora en fauna op en rond de locatie. De voorliggende rapportage beschrijft de effecten op de aanwezige flora en fauna en geeft inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze locatie.

Ligging in de omgeving (rood omlijnd) en indrukken van het plangebied; een woonzorgcentrum met twee binnentuinen. Het noordelijke deel (geel omlijnd) hoort wel bij het zorgcomplex maar blijft staan en valt daarom buiten het plangebied (bron luchtfoto: Google).

Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de natuurwetgeving. Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de te verwachten effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied, gelegen aan de Anjerlaan 49 ligt binnen de bebouwde kom van Naaldwijk. Naaldwijk wordt omgeven door de kassen van het Westland. Rondom Naaldwijk liggen de dorpen 's-Gravenzande (west), Honselersdijk (noord), De Lier (oost) en Maasdijk (zuid). Verder ten zuiden stroomt De Nieuwe Waterweg richting de Noordzee (west).

Het plangebied ligt ten zuiden van het centrum van Naaldwijk. De buurt bestaat uit een combinatie van eengezinswoningen met pannendaken en tuinen, enkele flatgebouwen ten oosten en een protestantse kerk direct ten noordoosten van het plangebied. Het groen in de omgeving is voornamelijk beperkt tot de tuinen en enkele grasvelden met solitaire bomen langs de flatgebouwen. Ten noorden stroomt een watergang die in verbinding staat met het buitengebied (en de bijbehorende kassen).

Het gebouw, gebouwd in 1968, bevat een plat dak met een deel bitumen en een deel grind. Rondom het dak is een kunststof daktrim aangebracht. Een deel van het plangebied bevat twee bouwlagen en een deel drie bouwlagen. Het centrale deel bevat houten gevelbeplating, de rest van het gebouw is opgetrokken uit metselwerk. Het gebouw bevat open stootvoegen van verschillende groottes en dichtgezette dilatatievoegen. Er is een liftopgang aanwezig en verschillende trappenhuisen. Aan de zuidwestkant is een tuin aangelegd die in verbinding staat met twee kleine binnentuinen. Eén van de binnentuinen bevat ook een kleine vijver.

Het terrein bevat nog een gebouw met aanleunwoningen in het noorden maar dit gebouw wordt niet ontmanteld. Deze is daarom geen onderdeel van het plangebied.

Indruk van de eengezinswoningen ten westen van het plangebied.

Indruk van de kerk ten noordoosten van het plangebied met het plangebied links in beeld.

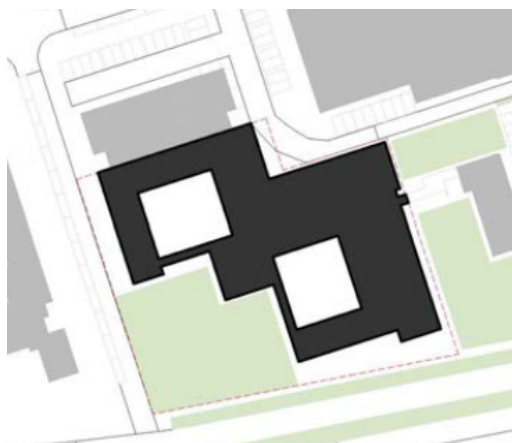
Indruk van de tuin ten zuidwesten binnen het plangebied.

Indruk van de glazen overkapping die het plangebied verbindt met de aanleunwoningen ten noorden.

Beoogde ingrepen en planning

Binnen het plangebied is de gedeeltelijke ontmanteling (sloop) van de huidige situatie beoogd, om plaats te maken voor de nieuwbouw van een woonzorgcomplex en woongebouw. Ten behoeve van de bouw zal het huidige woonzorgcomplex en de aanwezige vegetatie grotendeels worden verwijderd. De aanleunwoningen ten noorden blijven behouden. De exacte planning is momenteel nog niet bekend.

De huidige situatie schematisch weergegeven (bron: KAW architecten).

De concept plannen, voor de toekomstige situatie, schematisch weergegeven (bron: KAW architecten)

2. WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en het Natuurnetwerk Nederland. Soortenbescherming is geregeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In bijlage 2 is een uitgebreidere toelichting opgenomen bij de soort- en gebiedsbescherming zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Wet natuurbescherming

De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000).

Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als Natuurnetwerk Nederland niet verankerd in de Wet natuurbescherming, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 Soortbescherming

2.2.1 Beschermden soorten

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor (algemeen voorkomende) soorten.

Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (Vogel- en Habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten.

Tevens kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht, zowel voor soorten als hun (beschermde) leefgebied.

2.2.2 Unielijstsoorten en Aziatische duizendknopen

In de Europese Unie geldt een verbod (EU-exotenverordening 1143/2014) op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Dit verbod is opgenomen Wet natuurbescherming (artikel 3.19, 3.34 en 3.39) en de verboden soorten staan op de zogenaamde Unielijst. EU-lidstaten kunnen de Unielijst aanvullen met invasieve exoten die de nationale flora en fauna bedreigen. Het verbod geldt per 3 augustus 2016 en op 15 augustus 2019 zijn 19 nieuwe soorten toegevoegd aan de Unielijst.

Enkele Aziatische duizendknopen, zoals de Japanse duizendknoop staan niet vermeld op de Unielijst. Toch worden de Aziatische duizendknopen gezien als nummer één onder de invasieve exoten. De verwachting is dat de Aziatische duizendknopen uiteindelijk worden toegevoegd aan de Unielijst of aan de nationale lijst van invasieve exoten.

In Nederland zijn de Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het beleid omtrent de uitvoering van maatregelen voor het uitroeien, beheersen en beheren van Unielijstsoorten. Veel Provincies nemen Aziatische duizendknopen ook op in hun beleid van Unielijstsoorten. Eigenaren zijn verantwoordelijk voor de aanwezigheid van Unielijstsoorten binnen hun bezit en dienen trekkende maatregelen te nemen ter preventie, bestrijding of beheersing van Unielijstsoorten.

Aangezien eliminatie- en beheerplannen voor soorten op de Unielijst nog in ontwikkeling zijn, gaat deze quick scan alleen uit van een signalerende werking.

3. TOETSING

3.1 Onderzoeksmethodiek

Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de natuurwetgeving (zie hoofdstuk 2). Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een veldverkenning, worden uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Vervolgens zijn voor alle (mogelijke) aanwezige beschermde soorten de effecten en eventuele gevolgen voor de beoogde ingreep beschreven.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) en op websites gepubliceerde verspreidingsgegevens van bijvoorbeeld Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (RAVON, Zoogdierverseniging, etc.). Deze bronnen vermelden betrouwbare soortgegevens op basis van uurhokken (5 bij 5 kilometer). Dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft. Daarnaast is op 14 december 2020 de NDFF-database geraadpleegd waarbij met name gekeken is naar het voorkomen van beschermde soorten in, of binnen de invloedssfeer van, het plangebied.

Op 8 januari 2021 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter zijn hiervoor niet toereikend.

3.2 Beschermde gebieden

Het plangebied te Naaldwijk ligt in de bebouwde kom in een stedelijke omgeving. Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland) liggen op grote afstand van het plangebied. Gezien de grote afstand (het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het watergang Het Nieuwe Water op 1,2 km afstand), het stedelijke karakter en beperkte omvang van de ingrepen zijn negatieve effecten op beschermde gebieden uit te sluiten. Gebiedsbescherming is niet aan de orde.

3.3 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde activiteit kan biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Het plangebied is grotendeels bebouwd en verhard; begroeiing binnen het plangebied is beperkt tot de aangelegde tuinen en in de openbare ruimte tot solitaire bomen met boomspiegels en heestervakken. Al deze objecten worden goed en intensief onderhouden. Hierin bevinden zich geen geschikte, bijzondere, groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten. Ook zijn op de muren geen (beschermde) muurplanten aangetroffen. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Wet natuurbescherming, omdat het geen natuurlijke groeiplaats betreft.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de NDFF-database en de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) komen in de omgeving van het plangebied soorten voor als woelrat (*Arvicola terrestris*), rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), veldmuis (*Microtus arvalis*), dwergmuis (*Micromys minutus*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), haas (*Lepus europeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), egel (*Erinaceus europeus*), gewone bosspitsmuis (*Sorex araneus*), dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), vos (*Vulpes vulpes*), hermelijn (*Mustela erminea*), wezel (*Mustela nivalis*), bunzing (*Mustela putorius*) en ree (*Capreolus capreolus*). Aangezien binnen het plangebied enkele onverharde delen en heestervlakken aanwezig zijn, kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als egel (*Erinaceus europeus*) en (spits)muizen niet worden uitgesloten. Voor deze soorten kent de provincie Zuid-Holland echter een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Tevens komen in de omgeving de nationaal beschermde soorten eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) en boommarter (*Martes martes*) voor.

Eekhoorn

De eekhoorn is een echte boombewoner en leeft bij voorkeur in loof-, naald- of gemengd bos, maar komt ook voor in houtwallen, tuinen en parken. Ze komen ook voor in bebouwd gebied, mits er voldoende voedsel beschikbaar is. De voorkeur van de eekhoorn gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar), omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is. Ze bouwen hun nesten voornamelijk (hoog) in bomen, maar gebruiken soms ook boomholten, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats. Zowel binnen als in de directe omgeving van het plangebied zijn geen geschikte bomen aanwezig waar de eekhoorn gebruik van kan maken. Daarnaast bevat het gebouw binnen het plangebied geen openingen waar de eekhoorn door naar binnen kan. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn binnen het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Boommarter

De boommarter komt in de omgeving voor. In tegenstelling tot de eekhoorn beweegt deze boombewonende soort zich ook over de grond voort. De boommarter gebruikt voornamelijk boomholtes, roofvogelnesten, heksenbezem, brede takken, maar ook holen onder grond van konijn, vos of das als slaapplek. Alleen in de zoogtijd (maart tot juni) en in de winter worden deze plaatsen (soms) langere tijd gebruikt. Indien er geen geschikte verblijfplaatsen in de omgeving aanwezig zijn, kan de boommarter ook in bebouwing in de directe omgeving van bos een verblijfplaats maken. De boommarter is actief in de schemering en gedurende de nacht en jaagt

dan voornamelijk op vogels en zoogdieren in bomen en op de grond. Naast zoogdieren en vogels worden ook amfibieën, insecten en vruchten gegeten.

Ondanks dat deze soort zich meer over de grond beweegt, zijn ze alsnog afhankelijk van een bomennetwerk. Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn geen geschikte bomen aanwezig om een dergelijk netwerk te vormen. Daarnaast bevat het gebouw binnen het plangebied geen openingen waar deze soort gebruik van kan maken. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de boommarter kan worden uitgesloten.

Kleine marterachtigen

Hermelijnen leven vooral in kleinschalige en structuurrijke landschappen met veel natuurlijke elementen en overgangen. Er is een duidelijke binding met vochtige/natte terrein en oppervlaktewater. Wezels leven in gevarieerd en structuurrijk terrein met afwisseling van bosschages, zoals ruig grasland en rietland bij water, op (boeren) erven en in groene delen van oudere steden en dorpen. De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie. De omvang van het leefgebied varieert van enkele (wezel) tot enkele honderden (bunzing) hectares, afhankelijk van het voedselaanbod. Vanwege het stedelijke karakter van het plangebied en de afstand tot het buitengebied kan het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de hermelijn, wezel en bunzing worden uitgesloten.

Samenvatting zoogdieren

De voorstaande beschermde soorten (zonder vrijstelling) worden op basis van de aanwezige biotoop (bebouwd karakter met gecultiveerde tuinen en openbaar groen) niet verwacht in het plangebied. Alle voorstaande soorten zijn gebonden aan meer natuurlijke habitats in groene delen van steden en dorpen, het buitengebied en/of natuurgebieden. Deze habitats komen niet voor in het plangebied.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens uit de NDFF-database en de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 2016) komen in de omgeving van het plangebied baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) en gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

Van de voorstaande soorten kan het voorkomen van watervleermuis, meervleermuis en baardvleermuis in het plangebied worden uitgesloten. Watervleermuis heeft een voorkeur voor beschutte watergangen, baardvleermuis is een soort van bossen en bosranden en de meervleermuis komt voor rondom grote waterpartijen die in verbinding staan met de migratieroute. Door de verlichting van de kassen in het buitengebied en de binnenstedelijke ligging, komen geen van de voorstaande habitats komt voor in (de directe omgeving van) het plangebied.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur voor verblijfplaats globaal onder te verdelen in twee groepen, gebouw- en boombewonende soorten. Ook zijn er soorten die beiden gebruiken als

verblijfplaats. Daarnaast maken verschillende vleermuizen onderscheid tussen zomer- en winterverblijven. De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis zijn het gehele jaar overwegend gebouwbewonende soorten, terwijl de rosse vleermuis overwegend in boomholtes verblijft. De ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis maken zowel gebruik van gebouwen als van bomen in de zomermaanden. In de winter zit de gewone grootoorvleermuis graag in ondergrondse ruimten zoals: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders. De ruige dwergvleermuis zit gedurende de wintermaanden zowel in ondergrondse ruimtes als in gebouwen en bomen.

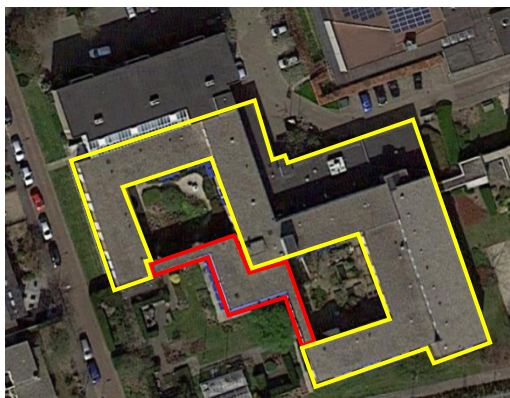
Bomen

Binnen het plangebied zijn geen bomen met een diameter groter dan 30 cm en/of grote holtes aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het plangebied zijn daarom uit te sluiten.

Bebouwing

Tijdens het veldbezoek is de bebouwing onderzocht op mogelijke invliegopeningen.

Gebouwbewonende vleermuizen maken gebruik van spleten in gevels, spouwmuren, ruimtes achter daklijsten, etc. Het centrale deel van het plangebied bevat rondom gevelbeplating waardoor het niet geschikt is voor vleermuizen (zie foto hieronder). De rest van het plangebied bevat open stootvoegen van verschillende groottes en beschadigingen aan het metselwerk. Hier kunnen kleinere vleermuissoorten, zoals de gewone dwergvleermuis, en grotere soorten, zoals de laatvlieger, gebruik van maken. De bebouwing is niet geschikt voor de gewone grootoorvleermuis. Deze soort heeft een voorkeur voor ruimtes waar hij vrij kan hangen zoals in kerken of op leegstaande zolders van boerderijen. Dit soort plekken is niet aanwezig binnen het plangebied.

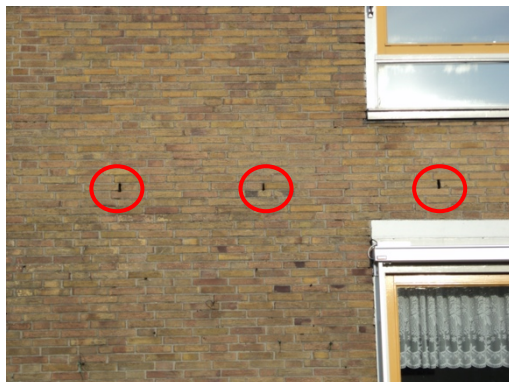

Het centrale deel (rood omlijnd) is niet geschikt voor vleermuizen, de rest van het plangebied (geel omlijnd) is wel geschikt voor vleermuizen.

Het centrale deel bevat rondom gevelbeplating.

De bebouwing is wel geschikt voor overige gebouwbewonende vleermuizen; met name gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn daarom niet uit te sluiten. Aangezien het gebouw gesloopt wordt om plaats te maken voor nieuwbouw, kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuizen niet worden uitgesloten.

Het plangebied bevat open stootvoegen van verschillende groottes.

Het voegwerk is op verschillende plekken beschadigd.

Massawinterverblijfplaats gewone dwergvleermuis:

Het plangebied is geschikt als massawinterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Het gebouw beschikt mogelijk over voldoende massa en diversiteit aan microklimaten (meer en minder vorstvrije ruimtes; afhankelijk van de buiten-/binnentemperatuur), waardoor het voorkomen van een massawinterverblijfplaats in dit gebouw niet kan worden uitgesloten.

Paarverblijfplaats tweekleurige vleermuis:

Aangezien het woonzorgcomplex binnen het plangebied een beperkte hoogte heeft (maximaal drie bouwlagen) is het plangebied niet geschikt als paarverblijfplaats van tweekleurige vleermuis. Van de tweekleurige vleermuis is bekend dat paarverblijfplaatsen alleen worden aangetroffen in relatief hoge gebouwen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied. Daarom kan het behoud van deze lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. Aantasting van vliegroutes kan leiden tot indirecte aantasting van verblijfplaatsen.

De groenstructuren rondom het plangebied kunnen een functie hebben als vliegroute voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien groenstructuren als gevolg van de werkzaamheden niet worden aangetast (werkzaamheden hebben alleen betrekking op het gebouw en de bijbehorende tuin) zijn er geen effecten te verwachten op vaste vliegroutes van vleermuizen.

Foerageergebied

Binnen het plangebied en de directe omgeving is voor de meeste van de genoemde soorten vleermuizen geschikt foerageergebied aanwezig. Aangezien er voldoende alternatieven zijn in de omgeving van het plangebied, hebben de werkzaamheden geen negatief effect op essentieel foerageergebied van vleermuizen.

3.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen, zoals zanglijster (*Turdus philomelos*), merel (*Turdus merula*), kauw (*Corvus monedula*), roodborstje (*Erithacus rubecula*) en koolmees (*Parus major*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is (actieve broedplaatsen). De meeste soorten broeden in de periode van half maart tot half juli. Echter, buiten deze periode kunnen ook broedende vogels worden aangetroffen. Deze zijn, onverminderd de periode wanneer het broedgeval is, beschermd.

Jaarrond beschermde vogels

De provincie Zuid-Holland heeft het beleid van RVO, opgesteld onder de voormalige Flora- en faunawet, ten aanzien van jaarrond beschermde soorten overgenomen. Dat betekent dat van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd zijn. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (steenuil (*Athene noctua*));
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (roek (*Corvus frugilegus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus (*Passer domesticus*));
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), ooievaar (*Ciconia ciconia*), kerkuil (*Tyto alba*), oehoe (*Bubo bubo*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*));
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), havik (*Accipiter gentilis*), sperwer (*Accipiter nisus*), wespendif (*Pernis apivorus*), zwarte wouw (*Milvus migrans*) en ransuil (*Asio otus*).

Tijdens de veldverkenning zijn de gebouwen en bomen onderzocht op de aanwezigheid van deze soorten. Zowel in de gebouwen als in de bomen zijn geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen.

Gebouwbewonende soorten

Het gebouw is door de aanwezigheid van een plat dak en het ontbreken van toegangen met voldoende ruimte voor vogels onder de dakrand, op de muurplaten en grotere gaten in de muren ongeschikt voor jaarrond beschermde gebouwbewonende soorten zoals gierzwaluw en huismus.

Roofvogels en uilen

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) kunnen verschillende soorten roofvogels, zoals buizerd, sperwer of uilen, ook in bomen in of aan de rand van de bebouwde kom of op binnenstedelijke locaties broeden. Vanwege het stedelijke karakter van het plangebied, de afwezigheid van grotere groenstructuren en het ontbreken van nesten (horsten) of oude bomen met (grote) holtes, is het voorkomen van in bomen broedende jaarrond beschermde vogels uit te sluiten.

Niet jaarrond beschermde vogels

Naast de voorstaande vier categorieën is er nog een vijfde categorie (beschermde) vogels. Deze vogels beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze vogels (en hun broedplaatsen) zijn in principe buiten het broedseizoen niet beschermd. Alleen als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen zijn deze soorten wel jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied is de aanwezigheid van broedplaatsen van vogels uit de vijfde categorie niet uit te sluiten. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

3.3.5 Amfibieën, reptielen, vissen, insecten en overige soortengroepen

Het plangebied ligt in de bebouwde kom, heeft een stedelijk karakter en is grotendeels verhard en bebouwd. De vijver in de binnentuin is zeer beperkt qua omvang en is aangelegd in een verhoogde betonnen bak (zie foto). In een dergelijke omgeving komen geen nationaal of internationaal beschermde amfibieën, reptielen, vissen, insecten en overige beschermde soorten voor. De habitateisen van deze beschermde soorten binnen de voorstaande soortgroepen zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan meer natuurlijke biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Tijdens en na de sloopwerkzaamheden dient wel rekening gehouden te worden met braakliggende terreinen die tijdelijk geschikt kunnen zijn voor amfibiesoorten (zie hieronder).

Het plangebied bevat een klein vijvertje in de binnentuin.

Landbiotoop van algemene amfibieënsoorten

Aangezien algemene amfibiesoorten zich waarschijnlijk wel in wateren in de nabije omgeving voortplanten, is het voorkomen van deze amfibieën niet uit te sluiten. Waarschijnlijk is het voorkomen wel beperkt tot de bruine kikker en gewone pad. Deze soorten gaan na de metamorfose op het land naar voedsel zoeken. Hierbij kunnen ze grote afstanden afleggen. Aangezien de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode in de tuin van het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland echter een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Rugstreeppad

De rugstreeppad, een pioniersoort, gebruikt ondiepe, over het algemeen vegetatie loze, watertjes als voortplantingswater en goed doorgraafbare grond als landhabitat. Gecultiveerde tuinen en openbaar groen zijn niet geschikt voor deze soort. Op basis van de aanwezige biotopen (grotendeels verharde en bebouwde plangebied) is de rugstreeppad uit te sluiten binnen het plangebied.

Geadviseerd wordt wel om het ontstaan van ondiepe plassen te voorkomen tijdens de sloopwerkzaamheden binnen het plangebied; de rugstreeppad kan braakliggende terreinen in het voortplantingsseizoen in korte tijd ontdekken en bevolken.

3.3.6 Unielijssoorten en Aziatische duizendknopen

Zoals toegelicht in paragraaf 2.2.2 heeft deze quick scan een signaleringsfunctie voor unielijssoorten en Aziatische duizendknopen. Uit de NDFF-database blijkt dat er geen Unielijssoorten en Aziatische duizendknopen voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen Unielijssoorten en Aziatische duizendknopen waargenomen.

4. CONCLUSIE

In Naaldwijk (gemeente Westland, provincie Zuid-Holland) is aan de Anjerstraat 49 de ontmanteling (sloop) en nieuwbouw van een woonzorgcentrum beoogd, in combinatie met de nieuwbouw van een woongebouw.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden. Het plangebied te Naaldwijk ligt niet in of binnen de invloedssfeer van een gebied dat is aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Wet natuurbescherming en/of NNN. Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten, zoals bruine kikker, gewone pad, egel en algemeen voorkomende (spits)muizen, zijn beschermd, maar vallen onder een algemene vrijstelling van de provincie Zuid-Holland. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. De zorgplicht (zie bijlage 2) blijft onverminderd van toepassing.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is strikter beschermd. Dit zijn soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn soorten uit de soortgroep vleermuizen niet uit te sluiten binnen het plangebied.

4.3 Consequenties

De verkennende quick scan flora en fauna kan, op basis van het eenmalige veldbezoek, de aanwezigheid van vleermuizen niet op voorhand uitsluiten.

- **Vleermuizen**, gebouwbewonende soorten; met name gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (bescherming conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming), onderzoeksperioden: een volledig onderzoek naar vleermuizen bestaat uit twee onderzoeksperiodes; van half mei tot half juli (kraam- en zomerverblijfplaatsen) en van half augustus tot eind september (paar- en winterverblijfplaatsen). Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van het gebouw voor vleermuizen. Daarnaast dient op basis van het type bebouwing ook onderzoek gedaan te worden naar (massa)winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (onderzoek naar

middernachtzwermen: begin augustus tot 10 september). Gedurende het nader onderzoek naar gebouwbewonende soorten wordt gelijktijdig ook onderzoek gedaan naar foerageergedrag en eventuele andere functies van het plangebied en de nabije omgeving. Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Verder is er een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming - hoofdstuk 3 altijd van toepassing:

- In het broedseizoen van vogels mogen, zonder controle voorafgaand door een ecooloog, de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot verstoring, beschadiging of vernieling van nesten, rustplaatsen en eieren. Alle vogels zijn beschermd. Storing van nesten is onder artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) toegestaan mits niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor vogels die ook staan vermeld onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, inclusief Verdragen van Bern en Bonn) is verstoring niet toegestaan.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Daarnaast moeten dieren de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - Voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - Het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - Het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.
 - Voorkomen dat ondiepe plassen ontstaan tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden.

4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de toekomstige inrichting van het plangebied, zoals:

- Voor vleermuizen kunnen open stootvoegen aangebracht worden in muren, of vleermuiskasten worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte;
- De gevelbekleding kan geschikt gemaakt worden voor vleermuizen door deze op (enkele) plekken aan de onderkant niet strak aan te laten sluiten op de gevel of door bewust openingen aan te brengen;
- Er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen op >2,5 meter hoogte in de muur, of bij een steile dakvorm als dakpannen. Deze beschermde

soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt;

- Op het nieuwe dak kan een groendak worden aangebracht. Dit dak draagt bij aan de biodiversiteit, waterretentie en voorkomen van hittestress in de stad.
- Het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse (autochtone) bes- en bloemdragende struiken en planten;
- Voor insecten kan een insectenhotel geplaatst worden tegen de gevel of in de toekomstige tuin. Een insectenhotel is nuttig voor allerlei insecten en heeft tevens een educatieve functie;
- Het aanleggen van een vijver met natuurlijke oeverbeplanting, geïsoleerd van permanent watervoerende watergangen. Dit kan positieve effecten hebben op het voorkomen van amfibieën, vogels en vleermuizen;
- Afhankelijk van de grootte van de toekomstige tuin kan een takkenril of overhoekje met puin of hout worden aangebracht. Zo'n plek kan schuilmogelijkheden bieden voor kleine zoogdieren (zoals egel), marterachtigen, amfibieën en diverse vogels.

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden, 2016.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill. Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion natuur, Utrecht, 2011.

Meijden, R. van der, Heukels' flora van Nederland, 23e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen, 2005.

Ministerie van LNV, Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, 2009.

Websites:

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.zuid-holland.nl

www.rijksoverheid.nl

www.ndff.nl (uitvoerportaal)

www.verspreidingsatlas.nl

<https://bagviewer.kadaster.nl>

BIJLAGE 2

Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming – gebiedsbescherming

Voor gebiedsbescherming is hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming bepalend. Indien gebiedsbescherming aan de orde is, zijn er verschillende stappen in onderzoek te onderscheiden; Voortoets en afhankelijk van de conclusie in de Voortoets een Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling.

Bij een Voortoets komen de volgende onderdelen aan bod:

- Beschrijving van de bestaande en nieuwe situatie. In het geval van een wijziging van bedrijfsactiviteiten het in beeld brengen van de bestaande situatie en gewijzigde bedrijfsactiviteiten;
- Welke milieueffecten deze (bedrijfs)activiteiten hebben op de omgeving;
- Welke van de soorten en habitats waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, schade ondervinden;
- Welke (bedrijfsmatige) activiteiten kunnen leiden tot effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.

Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling:

Indien uit de Voortoets blijkt dat een ruimtelijke ingreep geen negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied dan is het onderzoek gereed. Indien uit de Voortoets blijkt dat de ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied, maar zeker niet significant negatief dan moet een Verstorings- en Verslechteringstoets worden opgesteld. Indien uit de Voortoets blijkt dat de ruimtelijke ingreep een negatief effect heeft en mogelijk ook een significant negatief effect dan moet een Passende Beoordeling worden opgesteld.

Een Verstorings- en Verslechteringstoets of een Passende Beoordeling is de basis voor de aanvraag van een vergunning.

Wet natuurbescherming – soortenbescherming

Voor soortbescherming is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, verdragen van Bern en Bonn) en nationaal beschermde soorten. Er zijn verbodsbepalingen opgenomen, bepalingen voor algemene vrijstelling en projectspecifieke ontheffingen en de belangen die aangetoond dienen te worden om een ontheffing te verkrijgen.

Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1)

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden, te vangen of opzettelijk te storen (tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort). Ook is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze vogels te vernielen of te beschadigen, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze eieren onder zich te hebben.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Het is verboden in het wild levende dieren (waaronder diverse vogelsoorten) van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk te verstoren, eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen of voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. Ook is het verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10)

Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming, onderdeel A, opzettelijk te doden of te vangen, of vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Ook is het verboden vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming, onderdeel B, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Naast de bovenstaand beschreven verboden kent de Wet natuurbescherming ook een zorgplicht. In artikel 1.11 is opgenomen dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat schadelijke handelingen achterwege blijven, dan wel noodzakelijke maatregelen getroffen worden om die schadelijke gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt worden.

Procedurele consequenties

Voor ruimtelijke ingrepen is het van belang te toetsen of er allereerst sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen. Voor Vogelrichtlijnsoorten is het bijvoorbeeld van belang te beoordelen of een verstoring van wezenlijke invloed is. Voor de nationaal beschermde soorten zijn er per provincie lijsten opgesteld met soorten waarvoor een algemene vrijstelling geldt. Over het algemeen zijn dit de meer algemeen voorkomende soorten zoals het konijn of de vos.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van beschermde soorten, is ontheffing ex. artikel 3.3, 3.8 en/of 3.10 van de Wet natuurbescherming nodig van Gedeputeerde Staten. Het uitvoeren van een ruimtelijke ingreep, indien er sprake is van een overtreding van één van de bovenstaand beschreven verbodsbepalingen, kan door middel van een goedgekeurde gedragscode of een verkregen ontheffing. Een gedragscode geldt voor zowel de internationaal beschermde soorten als de nationaal beschermde soorten.

In een gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd.

Voor een ontheffing zijn procedurele consequenties afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Er zijn drie soorten verbodsbepalingen en gekoppeld aan deze bepalingen zijn er ook drie verschillende beschermingsregimes:

- Soorten van de Vogelrichtlijn;
- Soorten van de Habitatrichtlijn, verdrag van Bern en/of Bonn;
- Nationaal beschermde soorten.

Voor het verkrijgen van een ontheffing moet als eerste een belang worden aangetoond op grond waarvan een ontheffing kan worden verkregen voor het overtreden van de verbodsbepalingen.

Voor Vogelrichtlijnsoorten moet een belang worden aangetoond zoals opgenomen in de Vogelrichtlijn. Voor ruimtelijke ingrepen zijn dat:

- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- Ter bescherming van flora of fauna.

Voor Habitatrichtlijnsoorten en soorten van Bern en Bonn:

- Bescherming van de wilde flora of fauna, of instandhouding van de natuurlijke habitats;
- Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor nationaal beschermde soorten:

- In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.